

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
DELEGATURA W KATOWICACH

LKA.410.20.4.2024

Pan
nadbryg. Wojciech Kruczek
Śląski Komendant Wojewódzki
Państwowej Straży Pożarnej
w Katowicach
ul. Wita Stwosza 36
40-042 Katowice

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/033 – Funkcjonowanie systemu łączności w służbach podległych MSWiA

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Komenda Wojewódzka Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach, 40-042 Katowice, ul. Wita Stwosza 36 ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	nadbryg. Wojciech Kruczek, Śląski Komendant Wojewódzki Państwowej Straży Pożarnej w Katowicach ² , od 12 lutego 2024 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Funkcjonowanie systemu łączności radiowej w odniesieniu do wyzwań i zagrożeń współczesnego świata. 2. Komunikacja z innymi służbami – interoperacyjność systemu łączności radiowej.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2022 r. do 31 października 2024 r., z wykorzystaniem dowodów wytworzonych przed i po tym okresie związanych z przedmiotem tej kontroli.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust.1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁴
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontrolerzy	1. Izabela Pilarek, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/198/2024 z 1 października 2024 r. 2. Katarzyna Miszczak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/214/2024 z 28 października 2024 r.

(akta kontroli str.1-7)

¹ Dalej: KW PSP lub Komenda.

² Zwany dalej: „Komendantem Wojewódzkim PSP” lub „Komendantem”.

³ Poprzednio, tj. od 1 lutego do 11 lutego 2024 r., st. bryg. Wojciech Kruczek p. o. Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP, a wcześniej, tj. od 17 grudnia 2016 r. do 31 stycznia 2024 r., funkcję Komendanta Wojewódzkiego PSP pełnił mł. bryg. Jacek Kleszczewski.

⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Komenda w okresie objętym kontrolą, wykorzystywała analogowy system łączności radiowej, który wprawdzie zapewniał funkcjonariuszom skuteczną łączność na obszarze działania, jednakże nie posiadał funkcjonalności właściwych dla łączności cyfrowej, w szczególności szyfrowania korespondencji radiowej.

Na podstawie zatwierdzonej przez Komendanta Głównego PSP, w grudniu 2023 r., „Koncepcji migracji na cyfrową łączność radiową DMR w PSP oraz wymagań techniczno-funkcjonalnych na radiowy system alarmowania Ochotniczych Straży Pożarnych”⁶, podjęto prace nad migracją sieci wojewódzkiej do cyfrowej sieci radiowej DMR⁷, których ukończenie zaplanowano do końca 2026 r. Dotychczas m.in. powołano zespół ds. wdrożenia cyfrowej łączności radiowej, opracowano i zatwierdzono „Program organizacyjno-użytkowy modernizacji wojewódzkiej sieci radiowej PSP do DMR na terenie województwa Śląskiego”⁸, ustalono nowe warunki wykorzystywania częstotliwości 149,1500 MHz w sieci radiowej KW PSP, a także wyposażono Stanowisko Kierowania Komendanta Wojewódzkiego⁹ i wszystkie jednostki podległe Komendzie w urządzenia analogowo-cyfrowe dostosowane do cyfrowej sieci wojewódzkiej PW w standardzie DMR. Jednocześnie Komenda podjęła bezpłatne testowanie systemu radiokomunikacyjnego Policji TETRA¹⁰, a także została zobligowana przez Komendę Główną PSP¹¹ do wyposażenia się w odpowiedni dla tego systemu sprzęt.

W Komendzie i jednostkach podległych PSP, wydzielono komórki organizacyjne lub osoby, odpowiedzialne za prawidłowe utrzymanie systemów łączności, a także zapewniono całodobowe pełnienie dyżurów w IT¹² w KW PSP. Środki łączności będące na wyposażeniu KW PSP były technicznie zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych, a funkcjonariusze byli odpowiednio przygotowani do ich używania.

W KW PSP prawidłowo realizowano także obowiązki dotyczące określenia minimalnych norm należności na sprzęt łączności radiowej oraz przeszkolenia osób zajmujących się łącznością radiową. Komenda była także odpowiednio przygotowana na sytuacje awaryjne, tj. skutkujące brakiem lub ograniczeniem wykorzystywanego systemu łączności.

W okresie objętym kontrolą, obowiązywały wprawdzie w Komendzie porozumienia w zakresie współdziałania służb podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji, jak i innych służb działających na rzecz bezpieczeństwa, jednakże, ze względu na brak cyfrowego systemu łączności radiowej, nie przyczyniły się one do stworzenia i wdrożenia zintegrowanego systemu łączności umożliwiającego

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ Zwana dalej: „Koncepcją migracji na cyfrową łączność radiową DMR”.

⁷ Digital Mobile Radio – standard cyfrowej radiokomunikacji mobilnej opracowany przez ETSI (European Telecommunications Standards Institute).

⁸ Dalej: „Program modernizacji wojewódzkiej sieci radiowej PSP do DMR”.

⁹ Dalej: „SKKW”.

¹⁰ TETRA – Terrestrial Trunked Radio – standard cyfrowej radiokomunikacji opracowany przez ETSI, przeznaczony dla służb ratunkowych, wojska oraz innych organizacji, które wymagają niezawodnej i zabezpieczonej komunikacji. Standard oferuje szeroki zakres funkcji, w tym grupową komunikację głosową, transmisję danych, wiadomości tekstowe oraz pełne wsparcie dla usług trunkingowych, co pozwala na efektywne zarządzanie zasobami sieci radiowej.

¹¹ Dalej także: „KG PSP”.

¹² Information Technology – całokształt zagadnień, metod, środków i działań związanych z przetwarzaniem informacji.

efektywną, skuteczną i bezpieczną komunikację w obrębie prowadzonych działań ratowniczo-gaśniczych.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowe¹³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Funkcjonowanie systemów łączności radiowej w odniesieniu do wymagań i zagrożeń współczesnego świata

Opis stanu faktycznego

1.1. Główny system łączności radiowej KW PSP stanowił konwencjonalny, radiowy system analogowy F3E, który został wprowadzony rozkazem nr 3 Komendanta Głównego PSP z 22 stycznia 2002 r. w sprawie wprowadzenia nowych zasad organizacji łączności dla Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego¹⁴. Sieć radiowa analogowa została wdrożona z dniem 29 marca 2002 r., nie była zgodna ze standardami łączności cyfrowej¹⁵, w szczególności nie posiadała możliwości szyfrowania. KW PSP dla realizacji łączności radiowej wykorzystywała głównie częstotliwości z pasma UKF 136-174 MHz.

(akta kontroli str. 17-79, 695-705)

W KW PSP występowały następujące rodzaje sieci radiowych ultrakrótkofalowych o:

- a) stałym obszarze działania, w których nasłuch prowadzono 24 godziny na dobę:
- Krajowa Sieć Współdziałania i Alarmowania (KSW) – pracująca w oparciu o ogólnopolski kanał radiowy, służąca do koordynacji działań jednostek podczas dojazdu do miejsca zdarzenia poza terenem własnego powiatu;
 - Sieć Wojewódzka (PW) – obejmująca zasięgiem obszar województwa, służąca SKKW do koordynacji działań na szczeblu Stanowisk Kierowania PSP, a także m.in. do utrzymywania łączności pomiędzy stacją stałą SKKW i stacjami ruchomymi będącymi w dyspozycji KW PSP;
 - Krajowa Sieć Współdziałania ze Statkami Powietrznymi (KSWL) – uruchamiana doraźnie na terenie kraju z zastosowaniem stacji stacjonarnych, przewoźnych i noszonych; zapewniająca łączność pomiędzy jednostkami PSP, a statkami powietrznymi biorącymi udział w akcjach ratowniczych,
- b) zmiennym obszarze działania, czyli uruchamiane doraźnie (lokalnie) na potrzeby konkretnych działań PSP, a po ich zakończeniu wygaszane:
- Operacyjny Kierunek Radiowy (KO) – uruchamiany doraźnie, zapewniający bezpośrednią łączność pomiędzy Stanowiskiem Kierowania Komendy Powiatowej¹⁶/Stanowiskiem Kierowania Komendy Miejskiej¹⁷, a sztabem Kierującego Działaniem Ratowniczym¹⁸;
 - Krajowa Sieć Współpracy z Harcerzami (KSH) – sieć o zmiennym obszarze pracy, przeznaczona głównie dla zapewnienia doraźnej łączności

¹³ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹⁴ Dalej: „KSRG”.

¹⁵ Europejski Instytut Norm Telekomunikacyjnych (ETSI), opierając się na technologii TDMA opracował standardy dla systemów cyfrowych: ESTI TETRA licencjonowana trunkingowa, ESTI DMR poziom 2 – licencjonowana konwencjonalna, DMR poziom 3 – licencjonowana trunkingowa.

¹⁶ Dalej: „SKKP”.

¹⁷ Dalej: „SKKM”.

¹⁸ Dalej: „KDR”.

w lokalizacji pobytu uczestników obozów harcerskich, w sytuacji wymagającej podjęcia działań ratowniczych ze strony jednostek ochrony przeciwpożarowej;

- Radiowa Sieć Retransmisyjna (RSR) – sieć o zmiennym obszarze pracy, wykorzystywana dla zwiększenia zasięgu łączności radiowej na potrzeby KDR, w oparciu o radioprzezienniki;
- Sieć Współdziałania z innymi podmiotami – sieci radiowe, których dysponentami były inne podmioty (np. sieć współdziałania MSWiA – B112).

(akta kontroli str. 26-29, 572-573)

KW PSP była również użytkownikiem systemów radiowych wspomagających pracę z innymi służbami, tj.:

- systemu radiowego Lasów Państwowych – system analogowy, nieposiadający zgodności ze standardami łączności cyfrowej i funkcji szyfrowania; wdrożony 14 kwietnia 2015 r., przez Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych w Katowicach, na mocy Regulaminu Sieci RRL (sieć radiowa ruchoma lądowa); z nasłuchem prowadzonym od marca do października;
- systemu radiowego Wojewody Śląskiego – system cyfrowy, zgodny ze standardami łączności cyfrowej (NXDN), posiadający funkcję szyfrowania; wdrożony 16 czerwca 2020 r., na mocy zarządzenia nr 193/20 Wojewody Śląskiego w sprawie ustalenia Regulaminu pracy w Sieciach Radiowych Zarządzania Kryzysowego w województwie śląskim oraz trybu opracowywania i aktualizowania powiatowych i miejskich regulaminów pracy sieci radiowych¹⁹; z nasłuchem prowadzonym przez całą dobę.

(akta kontroli str. 171-185, 291-296, 695-705)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że doraźnie, podczas ćwiczeń lub zabezpieczeń imprez masowych, uruchamiano dwa cyfrowe kanały łączności radiowej DMR PSP, przydzielone przez Departament Teleinformatyki MSWiA, z przeznaczeniem do wykorzystywania w ruchomej sieci radiowej retransmisyjnej. Ww. kanały służyły do koordynacji działań PSP i pracowały w trybie bez szyfrowania korespondencji.

(akta kontroli str. 297-298, 695-705)

W województwie śląskim trwały prace nad uruchomieniem cyfrowej sieci wojewódzkiej z szyfrowaniem korespondencji, funkcjonującej w trybie cyfrowym DMR Tier II – na podstawie zatwierdzonej przez Komendanta Głównego PSP, w grudniu 2023 r., „Koncepcji migracji na cyfrową łączność radiową DMR”. Zgodnie z ww. koncepcją, termin realizacji migracji wojewódzkiej sieci łączności radiowej do standardu DMR wyznaczono do 31 grudnia 2026 r. Dokument określał wymagane aspekty organizacyjne, techniczne oraz warunki uruchomienia wojewódzkiej sieci łączności radiowej w standardzie cyfrowym, w tym m.in.:

- powołanie Zespołu wojewódzkiego ds. migracji sieci PR i PW: z dniem 16 września 2024 r. powołany został zespół ds. wdrożenia cyfrowej łączności radiowej²⁰,
- sporządzenie programu organizacyjno-użytkowego oraz uzyskanie pozytywnej opinii Dyrektora właściwego ds. łączności w KG PSP: opracowany „Program modernizacji wojewódzkiej sieci radiowej PSP do DMR” został zatwierdzony

¹⁹ Zwanego dalej: „zarządzeniem Wojewody Śląskiego w sprawie Sieci Radiowych Zarządzania Kryzysowego”.

²⁰ Zarządzeniem Komendanta Wojewódzkiego PSP nr 129.2024 z 16 września 2024 r.

przez Dyrektora właściwego ds. łączności w Komendzie Głównej PSP w uzgodnieniu z Departamentem Teleinformatyki MSWiA, pismem z 14 października 2024 r.²¹ Zgodnie z tym Programem, migracja sieci wojewódzkiej PW do cyfrowej sieci radiowej DMR powinna polegać na zmianie emisji z analogowej 11K0F3E na cyfrową 7K60FXD, 7K60FXE, 7K60FXW, przy wykorzystaniu do tego aktualnie użytkowanych systemów, urządzeń i instalacji radiowych. Przewidywano również wprowadzenie szyfrowania korespondencji radiowej,

- uzyskanie pozwoleń od Departamentu Teleinformatyki (DT) MSWiA: w piśmie Komendy Głównej PSP z 14 października 2024 r.²² ustalono nowe warunki wykorzystywania częstotliwości 149,1500 MHz (kanał B040) w sieci radiowej KW PSP,
- wyposażenie wszystkich jednostek ochrony przeciwpożarowej z terenu województwa przeznaczonych do pracy w wojewódzkiej sieci łączności radiowej, w sprzęt umożliwiający pracę w emisji cyfrowej: SKKW i wszystkie jednostki podległe Komendzie zostały wyposażone w urządzenia analogowo-cyfrowe dostosowane do cyfrowej sieci wojewódzkiej PW w standardzie DMR,
- sporządzenie szacunkowego kosztorysu migracji do DMR wojewódzkiego systemu łączności radiowej.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że na podstawie przeprowadzonego w KW PSP badania ankietowego²³ stwierdzono, że stan ilościowy urządzeń radiowych, system radiowy użytkowany przez KW PSP oraz zaangażowanie pracowników Wydziału Bezpieczeństwa Informacji²⁴ KW PSP i jednostek podległych, pozwoli na uruchomienie cyfrowej sieci wojewódzkiej PW pracującej w standardzie DMR bez ponoszenia dodatkowych kosztów, ponieważ ilość posiadanych urządzeń cyfrowoanalogowych wymaganych do pracy w tej sieci jest wystarczająca.

(akta kontroli str. 297-398, 556-571, 695-705, 712-714)

Komendant Wojewódzki PSP wyjaśnił również, że uruchomienie cyfrowej sieci łączności radiowej DMR PW planowane jest na II kwartał 2025 r.

(akta kontroli str. 712-713)

Pismem z 3 lipca 2024 r.²⁵, Komenda Główna PSP poinformowała m.in. Komendanta Wojewódzkiego, że PSP otrzymała zgodę na bezpłatne testowanie systemu radiokomunikacyjnego Policji TETRA (SRP-T) do 30 czerwca 2025 r., z użyciem urządzeń dostępowych PSP. W związku z powyższym, jednostki organizacyjne PSP zostały zobligowane do wyposażania się w odpowiedni sprzęt radiokomunikacyjny, tj.:

- KW PSP – w co najmniej jeden terminal stacjonarny TETRA na SKKW – niezwłocznie z terminem realizacji do 31 grudnia 2024 r., a w dalszej kolejności, w terminale przewoźne i noszone,
- KM PSP /KP PSP – w przypadku zapewnionych zasięgów systemu SRP-T – w co najmniej dwa terminale stacjonarne TETRA na SKKM/SKKP, a w dalszej kolejności w terminale przewoźne i noszone.

²¹ Znak: BIŁ-SŁ.2611.2.2024.2.

²² Znak BIŁ-SŁ.2611.2.2024.2

²³ Pismo z 26 kwietnia 2024 r., znak WBI.0754.28.2024.TK.

²⁴ Zwany dalej: „WBI”.

²⁵ Znak: BBI-SŁ.2611.27.2024.1.

W dniu 26 listopada 2024 r., KW PSP opublikowała zapytanie ofertowe, którego przedmiotem był zakup czterech terminali TETRA²⁶, a następnie po wyborze najkorzystniejszej oferty cenowej, złożyła stosowne zamówienie o wartości brutto 24,7 tys. zł, z terminem realizacji do 15 grudnia 2024 r. Zastępca Komendanta wyjaśnił, że zakupione terminale pozwolą na prowadzenie testów systemu radiokomunikacyjnego Policji TETRA przez pracowników WBI, przy ścisłej współpracy z Komendą Wojewódzką Policji w Katowicach.

(akta kontroli str. 601-602)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że: „Operatorem systemu radiokomunikacyjnego TETRA jest Policja Polska i w porozumieniu z Komendą Główną PSP ustala warunki użytkowania i możliwości wykorzystania innych urządzeń do pracy w tej sieci. (...) KW PSP w Katowicach nie posiada informacji o sposobie wykorzystania sprzętu łączności radiowej DMR w systemie TETRA. Koncepcja migracji na cyfrową łączność radiową DMR zakłada zachowanie interoperacyjności systemów radiowych wykorzystując do tego celu np. systemy dyspozytorskie. Interoperacyjność sieci radiowych w tym m.in. możliwość wzajemnej wymiany korespondencji radiowej pomiędzy systemami TETRA i DMR jest technologicznie możliwa. Funkcjonalność ta jest realizowana przez zastosowanie bram radiowych, systemów dyspozytorskich, technologii LTE lub 5G.”

Nadmienił również, że sprzęt łączności DMR będzie nadal wykorzystywany do porozumiewania się pomiędzy jednostkami PSP czy OSP podczas działań gdzie uruchamiane są doraźnie, sieci radiowe, tj. sieci ratowniczo gaśnicze KRG, sieci dowodzenia i współdziałania KDW, radiowe sieci retransmisyjne RSR.

(akta kontroli str. 603-613, 714)

Na dzień 30 września 2024 r., KW PSP, wraz z 31 jednostkami podległymi, zgodnie z normami należności na sprzęt łączności radiowej, posiadała:

- 2254 radiotelefony²⁷ (bez jednostek podległych – 90),
- jeden telefon satelitarny (w KW PSP),
- 228 stacji bazowych²⁸ BTS (osiem w KW PSP),
- 538 stacji przwoźnych²⁹ (25 w KW PSP),
- 388 służbowych telefonów komórkowych (42 w KW PSP),
- siedem radioprzemienników (sześć w KW PSP).

(akta kontroli str. 514)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że:

- łączność analogowa jest podstawowym środkiem komunikacji w Komendzie. Funkcjonariusze PSP wykorzystują ją w czasie działań ratowniczych, ćwiczeń i komunikacji pomiędzy SKKW i Stanowiskami Kierowania jednostek podległych;
- funkcjonariusze w trakcie wykonywania czynności służbowych posługują się również telefonami komórkowymi - w miejscach, które uniemożliwiają skuteczne prowadzenie korespondencji radiowej ze względu na braki zasięgu sieci radiowych;

²⁶ Motorola MTM 5400 i MTP 3550 z szyfrowaniem TEA2 oraz licencjami do pracy w systemie.

²⁷ W tym: 802 analogowe i 1452 cyfrowe, przystosowane do standardów DMR (w związku z wycofaniem ze sprzedaży w 2015 r. radiotelefonów analogowych, wszystkie zakupione po tym czasie radiotelefony były radiotelefonami analogowo/cyfrowymi).

²⁸ Radiotelefon wraz z instalacją antenową, zamontowany w obiekcie i anteną umieszczoną na budynku/maszczie.

²⁹ Liczba wszystkich radiotelefonów zamontowanych na pojazdach.

- główny system radiowy KW PSP nie umożliwia transmisji danych, jednakże Komenda jest wyposażona w mobilne systemy Internetu satelitarnego i urządzenia do transmisji danych w technologii GSM.

(akta kontroli str. 695-705)

1.2. Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że największym problemem przy wykorzystywaniu przez funkcjonariuszy w służbie systemów łączności było ograniczenie zasięgu radiowego danej stacji. Aby temu przeciwdziałać, kontrolowana jednostka rozbudowywała system o radiotelefony bazowe pozwalające na prowadzenie korespondencji przy zapewnieniu najlepszej siły sygnału, a podczas działań uruchamiała Radiowe Sieci Retransmisyjne³⁰, na bazie radioprzebiegnienników mobilnych. Dodatkowo, podczas prowadzonych dużych, długookresowych działań lub ćwiczeń, wykorzystywała stacjonujący w KW PSP samochód SDŁ³¹.

(akta kontroli str. 695-705)

Alternatywnymi kanałami łączności przesyłano głównie informacje w postaci obrazu, wykorzystując w tym celu łącza GSM oraz satelitarne łącze internetowe Starlink³². W ten sposób, szyfrowanym kanałem, za pośrednictwem bezzałogowych statków powietrznych, przekazywano obraz z miejsca zdarzenia do stanowisk kierowania oraz samochodu dowodzenia i łączności.

Jak wyjaśnił Komendant Wojewódzki PSP, osoby funkcyjne biorące udział w działaniach (Komendanci, Naczelnicy Wydziałów i ich zastępcy, Oficer Operacyjny i Oficer Dyżurny SKKW), posiadali telefony służbowe z aktywną kartą, za pomocą których przekazywali informacje konieczne w procesie decyzyjnym w trakcie zdarzeń. Oględziny przeprowadzone w trakcie kontroli przez NIK, potwierdziły wyposażenie SKKW w telefony komórkowe.

(akta kontroli str. 695-705)

W razie wystąpienia sytuacji kryzysowej, skutkującej utratą lub ograniczeniem możliwości wykorzystania systemów łączności, KW PSP może posłużyć się samochodem SDŁ. Przeprowadzone oględziny potwierdziły, że samochód ten był wyposażony w urządzenia umożliwiające uruchomienie mobilnego stanowiska kierowania: radiotelefony przewoźne³³ i przenośne³⁴, radioprzebiegnienniki, łącze satelitarne Starlink, urządzenia łączności telefonicznej stacjonarnej³⁵. Samochód SDŁ zaopatrzono we własny system zasilania, tj. urządzenie podtrzymujące napięcie (zasilacz UPS) oraz agregat prądowłórczy zamontowany na pojeździe³⁶. W ramach oględzin zweryfikowano sprawność deklarowanych rozwiązań i nawiązano łączność radiową przez wywołanie kryptonimem stacji KM w Rudzie Śląskiej, która zgłosiła odbiór potwierdzając słyszalność³⁷. Nie nawiązano łączności przez radiotelefon wywołując Policję na kanale B112 – nie prowadzono nasłuchu

³⁰ Dalej: „RSR”. Sieć ruchoma o zmiennym obszarze pracy, wykorzystująca mobilną stację retransmisyjną oraz stacje radiowe przewoźne i noszone na terenie całego kraju. Dysponent sieci - SKKW.

³¹ Samochód dowodzenia i łączności wykorzystywany do wsparcia działań na poziomie taktycznym.

³² Łącze Internetu umożliwiające zestawienie bezpiecznego połączenia VPN do zasobów teleinformatycznych KW PSP w tym również telefonii stacjonarnej sieci AB47, dalej: Starlink.

³³ Zaprogramowane na kanałach do współpracy na terenie całego kraju;

³⁴ 10 szt. zaprogramowanych na ustalonych kanałach do współpracy.

³⁵ Na bazie połączeń operatora AB47.

³⁶ O mocy 5 kVA, paliwo - benzyna bezołowiowa, poj. zbiornika paliwa 15 l, w rezerwie 2 kanistry po 20 l paliwa. Dodatkowo istnieje możliwość podłączenia zewnętrznego zasilania z innego źródła.

³⁷ „Odbiór” – słyszalność „na 5”.

na tym kanale. Z telefonu satelitarnego nawiązano stabilne połączenie za pomocą łącza satelitarnego Starlink z losowo wybraną jednostką, tj. KP Racibórz.

(akta kontroli str. 695-705, 716-734)

Realizując polecenie zawarte w zarządzeniu nr 342/16 Wojewody Śląskiego z 11 października 2016 r. w sprawie przygotowania systemu kierowania bezpieczeństwem narodowym, Komendant Wojewódzki PSP, na mocy swojego zarządzenia nr 180/2022 z 4 października 2022 r., wyznaczył zapasowe miejsce pracy SKKW – w siedzibach stanowisk kierowania jednostek podległych PSP³⁸.

(akta kontroli str. 399-400, 574, 695-705)

Przeprowadzone oględziny wykazały, że kontrolowana jednostka zasilana była w energię elektryczną dostarczaną z dwóch niezależnych pól dystrybucyjnych. KW PSP była przygotowana na sytuacje awaryjne, tj. w przypadku zaniku zasilania sieciowego, utrzymanie energii dla kluczowych urządzeń łączności będących na wyposażeniu SKKW i serwerowni, zabezpieczono za pomocą zasilaczy awaryjnych UPS oraz agregatu prądotwórczego³⁹.

(akta kontroli str. 695-705, 716-734)

Na SKKW wykorzystywany był Zintegrowany System Łączności Radiowej, umożliwiający obsługę urządzeń łączności użytkownikowi końcowemu na konsoli dyspozytorskiej⁴⁰, co potwierdziły przeprowadzone w trakcie kontroli oględziny. Ww. system pozwalał zintegrować w jednym urządzeniu nasłuchiwanie na SKKW sieci radiowe i telefonię stacjonarną. Jak wyjaśnił Komendant Wojewódzki PSP, obecnie w kontrolowanej jednostce nie występuje konieczność łączenia systemów łączności w różnych standardach, ze względu na wykorzystywanie jedynie systemu analogowego.

(akta kontroli str. 401-404, 695-705, 716-734)

Zastępca Komendanta wyjaśnił także, że w sytuacji zmiany struktury dowodzenia, w trakcie prowadzonych działań, w użytkowanym systemie łączności następowało zwiększenie liczby uruchamianych tymczasowych sieci radiowych, co wymagało używania przez dowódców w służbie dwóch radiotelefonów. Sposób działania w razie konieczności wykorzystywania komunikacji w ramach hierarchii dowodzenia, został określony, w wydanych przez KG PSP w kwietniu 2016 r., „Zasadach organizacji łączności, alarmowania, powiadamiania, dysponowania oraz współdziałania na potrzeby działań ratowniczych”⁴¹ i „Metodyce postępowania podczas organizacji łączności na potrzeby Kierującego Działaniem Ratowniczym”⁴², co omówiono w pkt 2.1 wystąpienia pokontrolnego.

(akta kontroli str. 80-104, 695-705)

W ramach oględzin SKKW zweryfikowano sprawność deklarowanych rozwiązań. Funkcjonariusze prowadzili ciągły monitoring zdarzeń i akcji w systemie SWD oraz stały nasłuch na kanałach: B028 Krajowej Sieci Współdziałania i Alarmowania (KSW), B040 Sieci Wojewódzkiej (PW), U02 Krajowej Sieci Współdziałania Lotniczego.

³⁸ Procedura uruchamiania SKKW PSP w zapasowym miejscu pracy – dokument zastrzeżony (POIN – Z – 20/2022/4101).

³⁹ Uruchomiany automatycznie w razie całkowitej utraty zasilania głównego, przechowywany w osobnym budynku, zabezpieczonym przed dostępem osób nieupoważnionych. o mocy 100 kW, Zapas paliwa składowano w podziemnym zbiorniku magazynowym paliwa płynnego, we własnej stacji pali na terenie KW PSP.

⁴⁰ 4 szt. konsoli dyspozytorskich wyposażonych w rejestratory rozmów telefonicznych i radiowych.

⁴¹ Zwane dalej: „Zasadami organizacji łączności”.

⁴² Zwana dalej: „Metodyką postępowania podczas organizacji łączności”.

W toku oględzin Naczelnik Wydziału Planowania Operacyjnego oświadczył, że kanał B028 wykorzystywany jest do koordynacji działań jednostek podczas dojazdu do miejsca zdarzenia poza terenem własnego powiatu, województwa – komunikacja z właściwym stanowiskiem kierowania, przez który jednostka w danej chwili przejeżdża. W trakcie oględzin Sieć Lasów Państwowych była wygaszona⁴³. Oficer operacyjny SKKW potwierdził łączność radiową z powiatowym i miejskim stanowiskiem kierowania wywołując losowo wybrane jednostki⁴⁴. Wywołani kryptonimem stacji korespondencji, zgłosili odbiór potwierdzając słyszalność⁴⁵. Funkcjonariusz nawiązał (również bez zakłóceń) łączność głosową przez sieć Radiokomunikacyjną Wojewody Śląskiego (WCZK)⁴⁶. Oględziny potwierdziły wyposażenie grupy operacyjnej w: radiotelefony przenośne zaprogramowane na ustalonych kanałach do współpracy, ładowarkę wielostanowiskową mikroprocesorową⁴⁷, radioprzebiennik⁴⁸, bezzałogowy statek powietrzny oraz urządzenie⁴⁹ do transmisji obrazu z drona.

(akta kontroli str. 716-734)

1.3. W KW PSP i jednostkach podległych nie zatrudniano administratorów systemów łączności. Zgodnie z § 3 ust. 2 pkt 9 i § 4 ust. 3 pkt 10 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 26 lipca 2006 r. w sprawie ramowej organizacji komendy wojewódzkiej i powiatowej (miejskiej) Państwowej Straży Pożarnej⁵⁰, w KW PSP i w jednostkach podległych funkcjonują komórki organizacyjne lub stanowiska pracy, odpowiedzialne za prawidłowe utrzymanie systemów łączności. Z Regulaminu Organizacyjnego KW PSP, stanowiącego załącznik do decyzji Komendanta Wojewódzkiego PSP z 16 grudnia 2021 r., wynikało, że utrzymanie w sprawności sprzętu teleinformatyki i łączności należało do zadań WBI.

(akta kontroli str. 405-406, 695-705)

W Komendzie i w jednostkach podległych, na dzień 30 września 2024 r., zatrudniano łącznie 60 funkcjonariuszy odpowiedzialnych za utrzymanie łączności radiowej, w tym trzech w Komendzie (WBI)⁵¹ i 57 w podległych komendach powiatowych (miejskich).

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w obecnie funkcjonującym systemie łączności analogowej trzech funkcjonariuszy wystarcza do utrzymania łączności w Komendzie, jednakże po wprowadzeniu systemu cyfrowego może wystąpić konieczność powiększenia zespołu, aby zapewnić odpowiednią obsługę techniczną systemu i zwiększyć nadzór nad cyberbezpieczeństwem.

(akta kontroli str. 407, 695-705)

Szczegółowe badanie wybranej dokumentacji kadrowej trzech ww. funkcjonariuszy WBI wykazało, że posiadali odpowiednio 19-letni, siedmioletni i dwuletni staż pracy w KW PSP i przygotowanie zawodowe właściwe dla zapewnienia wsparcia technicznego użytkownikom urządzeń łączności radiowej. Zakresy czynności tych funkcjonariuszy obejmowały m.in.:

⁴³ Nasłuch prowadzony: od marca do października 24 h/7.

⁴⁴ KP w Raciborzu, KM w Bielsku-Białej i w Częstochowie.

⁴⁵ „Odbiór” w jednym przypadku – słyszalność „na 4”, w pozostałych dwóch przypadkach słyszalność „na 5”.

⁴⁶ „Odbiór” – słyszalność „na 5”.

⁴⁷ Zwana również ładowarką inteligentną; z możliwością ładowania do sześciu radiotelefonów jednocześnie.

⁴⁸ Zamontowany w samochodzie służbowym.

⁴⁹ Wyposażone w łącze internetowe GSM, system do transmisji wideo z miejsca akcji „na żywo”.

⁵⁰ Dz. U. z 2023 r., poz. 435.

⁵¹ Nadzór sprawował Naczelnik Wydziału.

- dostosowanie systemów łączności radiowej Komendy do wymogów prawa oraz wdrażanie systemów i rozwiązań wymaganych prawem,
- nadzór nad stanem technicznym urządzeń łączności radiowej oraz planowanie zakupów i wymiany sprzętu,
- nadzór nad ewidencją sprzętu łączności radiowej i innych urządzeń łączności bezprzewodowej Komendy, a także sprzętu stanowiącego wyposażenie warsztatu łączności,
- wspomaganie w zakresie realizacji zadań wynikających z ochrony cyberprzestrzeni.

(akta kontroli str. 407-432, 695-705)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że problemy techniczne dotyczące sprzętu wykorzystywanego do łączności radiowej występowały bardzo rzadko. Problemy te były rozwiązywane głównie przez pracowników WBI, a w sporadycznych przypadkach – gdy miały uszkodzenia fizyczne powstałe np. w trakcie prowadzenia działań – przez serwisy zewnętrzne. W Komendzie nie prowadzono rejestru awarii urządzeń łączności radiowej. Na mocy rozkazu Komendanta Wojewódzkiego PSP nr 61.2024 z 9 lipca 2024 r., w KW PSP zapewniono całodobowe pełnienie dyżurów IT, co umożliwiało szybkie przywrócenie systemów do normalnej pracy.

Baterie radiotelefonów noszonych były poddawane ładowaniu, w głównej mierze, w „inteligentnych” ładowarkach (np. w SKKW, co potwierdziły oględziny), które automatycznie dbały o zachowanie baterii w jak najlepszej kondycji i informowały obsługę o ich stanie.

(akta kontroli str. 433-435, 695-705, 716-734)

Sprzęt łączności był przygotowywany do służby poprzez stały monitoring działania (radiotelefony bazowe), kontrole sprawności urządzeń (radiotelefony przewoźne i noszone), oględziny wizualne sprzętu dokonywane przez użytkownika (sprawdzenie stanu radiotelefonu, ładowanie baterii). Sprzęt konserwowano zgodnie z zaleceniami producentów urządzeń (czyszczenie sprzętu, ładowanie akumulatorów, aktualizacja oprogramowania). Prowadzono okresowe kontrole słyszalności i badania podstawowych parametrów pracy urządzeń (instalacji antenowych). Za prawidłowe użytkowanie środków łączności odpowiadał jego użytkownik.

W przypadku awarii, wsparcie techniczne zapewniała komórka WBI, która organizowała naprawy lub przekazywała urządzenia do autoryzowanych serwisów. Sprzęt łączności radiowej użytkowany w KW PSP posiadał wymagane deklaracje zgodności z dyrektywą 2014/53/UE. Stosowne dokumenty zostały wystawione przez producenta urządzeń. Użytkowane przemienniki mobilne nie były przedmiotem obsługi technicznej.

(akta kontroli str. 422-432, 458-470, 487-512, 695-705)

Funkcjonariusze i pracownicy kontrolowanej jednostki nie otrzymywali świadczenia dla osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa, gdyż PSP nie została ujęta w art. 5 pkt 2 ustawy z 2 grudnia 2021 r. o szczególnych zasadach wynagradzania osób realizujących zadania z zakresu cyberbezpieczeństwa⁵², zawierającym wykaz podmiotów, którym przysługiwało takie świadczenie.

(akta kontroli str. 695-705)

⁵² Dz.U. z 2024 r., poz. 1662.

1.4. System analogowej łączności radiowej nie posiadał możliwości zabezpieczenia komunikacji poprzez szyfrowanie, w związku z czym występowało narażenie na przechwycenie informacji przez osoby nieuprawnione.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że każdy nowo zakupiony sprzęt (radiotelefony analogowo-cyfrowe), umożliwia szyfrowanie korespondencji w trybie cyfrowym DMR Tier II, min. algorytmem ARC4 o długości klucza 40 bitów, zgodnie z „Koncepcją migracji na cyfrową łączność radiową DMR”, jednakże wykorzystywany przez KW PSP system analogowej łączności radiowej nie pozwala na wykorzystanie tej funkcjonalności.

(akta kontroli str. 695-705)

Radiotelefony były zabezpieczone przed dostępem osób nieuprawnionych poprzez fizyczne zabezpieczenie pomieszczeń, w których się znajdowały, tj. zamontowanie zamków, monitoringu, a także poprzez stosowanie procedur operacyjnych polegających na ograniczeniu dostępu do sprzętu tylko do wyznaczonych pracowników i zapewnieniu korzystania z niego przez osoby dopuszczone do pracy w sieciach radiowych PSP.

W KW PSP w trakcie oględzin stwierdzono, że urządzenia łączności⁵³ były zamontowane w serwerowni, z ograniczeniem dostępu dla osób nieuprawnionych⁵⁴.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że w przypadkach konieczności zamontowania urządzeń radiowych, w innych obiektach niż należących do KW PSP, wybierano takie, które gwarantowały odpowiedni poziom zabezpieczenia przed dostępem osób postronnych do obiektu, z wykorzystaniem ochrony fizycznej lub innych możliwych środków technicznych. Umieszczane były w zamkniętych pomieszczeniach, a informacje o osobach, uprawnionych do uzyskania dostępu, przekazywano właścicielowi obiektu.

W okresie objętym kontrolą, w KW PSP nie odnotowano incydentów związanych z próbami nieuprawnionego dostępu do pomieszczeń, w których znajdował się sprzęt łączności oraz infrastruktura radiowa⁵⁵.

(akta kontroli str. 695-705, 716-734)

1.5. Szkolenie użytkowników systemów łączności radiowej w KW PSP w Katowicach, odbywało się zgodnie z programem szkolenia funkcjonariuszy PSP. Każdy strażak rozpoczynający służbę przechodził szkolenie według „Programu szkolenia podstawowego w zawodzie strażak”, zatwierdzonego przez Komendanta Głównego PSP⁵⁶. Szkolenie podstawowe odbywało się w szkołach pożarniczych, a w treściach kształcenia uwzględniono m.in. szkolenie dla abonentów sieci radiowej ochrony przeciwpożarowej, które realizowano w ramach przedmiotu „Taktyka zwalczania pożarów”, w temacie „Organizacja łączności podczas akcji gaśniczej”.

Wszyscy funkcjonariusze zatrudnieni na dzień 30 września 2024 r. w KW PSP (91) i w jednostkach podległych (3 180) zostali przeszkoleni z organizacji i obsługi systemów łączności radiowej użytkowanej w kontrolowanej jednostce. Na przykładzie funkcjonariuszy KW PSP (91) stwierdzono, że wszyscy zostali ujęci w ewidencji osób upoważnionych do pracy w sieciach radiowych ochrony przeciwpożarowej, co było

⁵³ System integrujący środki łączności, router sieci 0112 i AB 47, centrala telefoniczna CISCO – wszystkie urządzenia zdublowane w razie awarii.

⁵⁴ System kontroli dostępu do pomieszczenia – podwójnie zabezpieczony przez czytnik kart i kod PIN.

⁵⁵ Radiotelefony, stacje bazowe, przemienniki.

⁵⁶ Ostatni Program szkolenia podstawowego został zatwierdzony 30 listopada 2020 r.

zgodne z „Instrukcją w sprawie organizacji łączności radiowej”, stanowiącą załącznik do rozkazu nr 8 Komendanta Głównego PSP z 5 kwietnia 2019 r.⁵⁷

Stosownie do „Instrukcji w sprawie łączności”, szkolenia doskonalące, upoważniające do pracy w sieciach radiowych ochrony przeciwpożarowej, przeprowadzano w cyklu pięcioletnim. Ostatnie odbyło się 2 września 2024 r.

Koordinator do spraw łączności⁵⁸, uczestniczył w 2019 r.⁵⁹ i 2022 r.⁶⁰ w organizowanych przez Komendę Główną PSP, warsztatach metodyczno-tematycznych pn. „Szkolenie koordinatorów abonentów radiowych”, co wypełniało wymogi „Instrukcji w sprawie łączności” dotyczące realizacji takich szkoleń w cyklu trzyletnim.

(akta kontroli str. 43-44, 407, 417-419, 471-475, 695-705)

Zgodnie z „Zasadami organizacji doskonalenia zawodowego w PSP”, zatwierdzonymi przez Komendanta Głównego PSP w dniu 1 grudnia 2016 r., strażacy pełniący służbę w codziennym rozkładzie czasu służby, byli zobowiązani do ewidencjonowania uczestnictwa w formach doskonalenia zawodowego, w indywidualnej karcie doskonalenia zawodowego.

Trzem funkcjonariuszom WBI, odpowiedzialnym za funkcjonowanie łączności radiowej, zapewniono możliwość doskonalenia zawodowego m.in. poprzez uczestnictwo: w naradach szkoleniowych pionu teleinformatyki⁶¹, na których np. przekazano informacje o planach i rozwoju łączności radiowej w PSP (DMR, TETRA) i omówiono tematykę cyfryzacji łączności radiowej, a także w pilotażu sieci radiowej DMR w KM PSP w Świętochłowicach. Jedną z ww. osób, tj. koordynator do spraw łączności, w okresie objętym kontrolą, dwukrotnie uczestniczył w organizowanych przez firmy zewnętrzne⁶² warsztatach technicznych dotyczących programowania urządzeń radiowych w standardzie TETRA, a także w organizowanej przez Biuro Bezpieczeństwa Organizacji Komendy Głównej PSP, naradzie służbowej przeznaczonej dla osób odpowiedzialnych za realizację zadań z zakresu informatyki i łączności⁶³. Dokonano odpowiednich wpisów w indywidualnych kartach doskonalenia zawodowego.

(akta kontroli str. 420-421, 476-484, 515-521, 695-705)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że do koordynacji spraw związanych z łącznością radiową powołano w województwie trenerów łączności, którzy w ramach prowadzonych szkoleń doskonalących i ćwiczeń utrzymywali odpowiedni poziom korzystania ze środków łączności radiowej podczas prowadzonych działań. Nadmieniał również, że w ramach procesu doskonalenia zawodowego, w całym województwie prowadzono ćwiczenia jednostek PSP, w których jednym z elementów była organizacja łączności radiowej na terenie działań.

(akta kontroli str. 485-486, 695-705)

1.6. W załącznikach od nr 2 do nr 7 do „Instrukcji w sprawie łączności”, określono minimalne wymagania techniczno-funkcjonalne dla sprzętu łączności pracującego

⁵⁷ Zwana dalej: „Instrukcją w sprawie łączności”.

⁵⁸ Zatrudniony w WBI.

⁵⁹ W dniach 15-16 października 2019 r.

⁶⁰ W dniach 12-13 grudnia 2022 r.

⁶¹ Narady dwudniowe w kwietniu 2023 r. i październiku 2023 r.

⁶² W dniach 8-9 listopada 2023 r. – organizowanych przez HMF Smart Solutions GmbH oraz w dniach 12-13 lutego 2024 r. – organizowanych przez Motorola Solutions.

⁶³ W dniach 13-15 grudnia 2023 r.

w sieciach radiowych jednostek ochrony przeciwpożarowej⁶⁴, przyjmując, że ujednolicenie środków łączności ma zagwarantować współdziałanie radiowe służb i jednostek MSWiA. W odniesieniu do radiotelefonów, wymogi te dotyczyły m.in. ogólnych cech funkcjonalno-użytkowych (np. praca w systemie cyfrowym oraz analogowym zgodnym ze specyfikacją ETSI DMR TS 102 361⁶⁵, w trybach simpleks⁶⁶/duosimpleks⁶⁷; możliwość zaprogramowania min. 250 kanałów analogowych i cyfrowych z możliwością podziału na strefy analogowe i strefy cyfrowe; możliwość szyfrowania korespondencji w trybie cyfrowym]; parametrów technicznych: ogólnych, nadajnika, odbiornika i kryteriów uzupełniających⁶⁸).

(akta kontroli str. 33, 57-70)

W specyfikacjach warunków zamówienia, odnoszących się do zrealizowanych w okresie objętym kontrolą przez KW PSP postępowań o udzielenie zamówień publicznych, (w całości DMR), a dotyczących:

- „Dostawy urządzeń i aktualizacji oprogramowania Zintegrowanego Systemu Łączności Radiowej⁶⁹ KW PSP i systemu zarządzania radiotelefonami i ich lokalizacji”⁷⁰,
- „Dostawy radiotelefonów cyfrowych”⁷¹ (radiotelefony dwusystemowe: 20 noszonych i 35 przewoźnych),

zawarto wymagania techniczno-funkcjonalne wynikające z „Instrukcji w sprawie łączności”.

W specyfikacji warunków zamówienia dotyczącej ZSŁ określono również minimalne wymagania administracyjno-funkcjonalne (np. integrowanie środków łączności radiowej KW PSP, zapewnienie integracji systemu rejestracji korespondencji radiowej prowadzonej w SKKW na użytkowanym rejestratorze rozmów, zapewnienie możliwości przekierowywania rozmów), służące zapewnieniu interoperacyjności systemów.

(akta kontroli str. 33, 57-70, 575-597)

„Wojewódzkie Dane Radiowe jednostek organizacyjnych PSP” zostały przekazane do jednostek podległych Komendy pismem Zastępcy Komendanta Wojewódzkiego PSP 28 maja 2021 r.⁷², z poleceniem aktualizacji danych radiowych w „Dokumentacji organizacji łączności”. Bieżącej aktualizacji danych radiowych dokonywano w systemie informatycznym SWD PSP⁷³.

(akta kontroli str. 513, 574, 695-705, 714-715)

W siedzibie Komendy i siedzibach jednostek podległych, a także w innych obiektach, umiejscowiono 61 masztów radiowych i 171 instalacji antenowych, z których korzystała KW PSP.

⁶⁴ Oddzielnie dla radiotelefonów: dwusystemowych stacjonarnych, dwusystemowych przewoźnych, dwusystemowych noszonych, dla terminali TETRA stacjonarnych, terminali TETRA przewoźnych i terminali TETRA noszonych.

⁶⁵ Tier II.

⁶⁶ Sposób pracy radiowej, przy której nadawanie i odbiór odbywają się naprzemiennie przy wykorzystaniu jednej częstotliwości.

⁶⁷ Sposób pracy, przy którym nadawanie i odbiór odbywają się na przemian, na dwóch różnych częstotliwościach.

⁶⁸ Np. posiadanie przez radiotelefon deklaracji zgodności z dyrektywą 2014/53/UE.

⁶⁹ Dalej: „ZSŁ”.

⁷⁰ Specyfikacja Warunków Zamówienia z września 2023 r.

⁷¹ Specyfikacja Warunków Zamówienia z maja 2023 r.

⁷² Znak: WIŁ.WIN-Z-28/2021/2613; pismo o klauzuli zastrzeżone – jawne po odłączeniu załącznika.

⁷³ System Wspomagania Decyzji PSP.

W KW PSP prowadzono „Dokumentację łączności radiowej”, którą aktualizowano na bieżąco i poddawano corocznym przeglądom. Ewidencja instalacji antenowych i pomiarów oraz dokumentacja eksploatacji masztów antenowych⁷⁴ prowadzona była zgodnie z Instrukcją w sprawie łączności. Użytkowane przez Komendę maszty posadowione na budynku wspinalni⁷⁵ i budynku Prokuratury Okręgowej w Katowicach⁷⁶ poddawane były corocznym kontrolom⁷⁷. W 2023 r. w ramach zadania pn.: „Budowa budynku na potrzeby Stanowiska Kierowania Śląskiego Komendanta Wojewódzkiego PSP na terenie KW PSP w Katowicach”⁷⁸ wykonano rozbiórkę dotychczas użytkowanego masztu i montaż nowego masztu wraz z konstrukcją wsporczą⁷⁹.

Wszystkie instalacje antenowe⁸⁰ użytkowane przez KW PSP poddawane były okresowemu sprawdzeniu⁸¹ w zakresie kontroli współczynnika fali stojącej (SWR)⁸² z właściwą częstotliwością i przy użyciu odpowiedniego przyrządu pomiarowego⁸³, a wyniki pomiarów były w granicach normy.

(akta kontroli str. 422-432, 436-470, 695-705)

KW PSP wraz z 31 jednostkami podległymi, na 30 września 2024 r. posiadała 2254 radiotelefony (w tym 1452 cyfrowe), 228 stacji bazowych BTS i 538 stacji przesyłowych⁸⁴, spełniając minimalne normy należności⁸⁵ określone dla służby⁸⁶. Dodatkowo posiadała jeden telefon satelitarny, 388 służbowych telefonów komórkowych i siedem radioprzebiegaczy.

(akta kontroli str. 32, 514)

1.7. W okresie od 1 stycznia 2022 r. do 30 września 2024 r., na systemy łączności radiowej wydatkowano łącznie 1 585,4 tys. zł, w tym na system analogowy 1,7 tys. zł, tj. 0,1%, a na system DMR 1 583,7 tys. zł, tj. 99,9%. Z łącznej kwoty wydatków, na KW PSP przypadało 465,8 tys. zł, a na jednostki podległe 1 119,6 tys. zł, w tym według okresów i źródeł finansowania:

- a) w 2022 r. – 121,1 tys. zł, (system analogowy 1,5 tys. zł, DMR 119,6 tys. zł), w tym:

⁷⁴ W wersji elektronicznej (arkusze kalkulacyjne) wraz z odpowiednikami w wersji papierowej.

⁷⁵ Jeden maszt o konstrukcji kratowej.

⁷⁶ Na mocy „Porozumienia jednostek Skarbu Państwa o udostępnienie nieruchomości” zawartego dnia 18 marca 2020 r., Prokuratura Okręgowa w Katowicach udostępniła KW PSP część nieruchomości położonej w Katowicach w postaci powierzchni dachowej wraz z zamontowanymi na niej urządzeniami telekomunikacyjnymi, tj. 2 szt. masztów rurowych z czterema antenami – w tym z dwóch anten korzystała kontrolowana jednostka.

⁷⁷ Ustalono na podstawie Karty kontroli rocznej masztów.

⁷⁸ Na mocy decyzji RBDEC-0860/2022 z dnia 27 grudnia 2022 r. udzielającej pozwolenia na budowę.

⁷⁹ Maszt aluminiowy o wysokości 14 m – deklaracja zgodności wg ISO/IEC 17050-1 z dnia 18 grudnia 2023 r. i karta gwarancji udzielająca gwarancji od dnia wystawienia dokumentu tj. 18 grudnia 2023 r. na wszystkie elementy stalowe na okres 12 miesięcy i 36 miesięcy na wszystkie elementy aluminiowe.

⁸⁰ Typ anteny dookólny, tj. 2 szt. zainstalowane na masztach posadowionych na budynku Prokuratury Okręgowej w Katowicach, 4 szt. zainstalowane na maszcie posadowionym na budynku wspinalni (użytkowane do 2023 r.), 4 szt. zainstalowane na maszcie posadowionym na budynku wspinalni (oddanym do użytku w grudniu 2023 r.).

⁸¹ Pomiar nie rzadziej niż raz na 3 lata.

⁸² Który nie może być większy niż 1,5.

⁸³ Analizator antenowy RIGEXPERT AA-600.

⁸⁴ Wszystkie radiotelefony zamontowane w pojazdach.

⁸⁵ Norma należności jest wskaźnikiem pozwalającym na określenie minimalnego stanu ilościowego sprzętu radiowego w jednostkach PSP.

⁸⁶ KW PSP bez jednostek podległych, na dzień 30 września 2024 r. posiadała 90 radiotelefonów (w tym 85 cyfrowych), osiem stacji bazowych BTS i 25 stacji przesyłowych oraz jeden telefon satelitarny, 42 służbowe telefony komórkowe i sześć radioprzebiegaczy.

- KW PSP: 6,7 tys. zł (w całości środki budżetowe – m.in. oprogramowanie do prognozowania zasięgów radiowych DMR),
- jednostki podległe PSP: 114,4 tys. zł, w tym:
 - środki budżetowe: 107,3 tys. zł, (m.in. radiotelefony i akumulatory, konserwacja sprzętu łączności),
 - Fundusz Wsparcia PSP: 7,1 tys. zł (filtry FP-234 na pasmo).

Z wydatków w łącznej kwocie 121,1 tys. zł, na zakupy sprzętu łączności przeznaczono 90,7 tys. zł, a na utrzymanie systemu DMR 30,4 tys. zł.

- b) w 2023 r. – 1 135,7 tys. zł (system analogowy 0,2 tys. zł, DMR 1 135,5 tys. zł), w tym:

- KW PSP: 456,9 tys. zł, w tym:
 - środki budżetowe: 38,3 tys. zł (radiotelefony, aktualizacja systemu zarządzania radiotelefonami, aktualizacja oprogramowania Zintegrowanego Systemu Łączności i konsol dyspozytorskich),
 - Fundusze UE⁸⁷: 168,6 tys. zł (cyfrowe radiotelefony przenośne i noszone, do koordynacji i zabezpieczenia działań związanych z kryzysem oraz zagrożeniami wynikającymi z fali uchodźców),
 - środki pozabudżetowe⁸⁸: 250,0 tys. zł (modernizacja i rozbudowa sieci łączności KW PSP – dostawa urządzeń Zintegrowanego Systemu Łączności),
- jednostki podległe KW PSP: 678,8 tys. zł, w tym:
 - środki budżetowe: 632,0 tys. zł (m.in. oprogramowanie systemowe, oprogramowanie serwera, Zintegrowany System Łączności, konsole dyspozytorskie, radiotelefony, remont masztu antenowego, konserwacja sprzętu łączności, usługi montażu i konfiguracji urządzeń radiowych),
 - Fundusz Wsparcia PSP: 35,0 tys. zł (m.in. maszt antenowy, antena bazowa),
 - Fundusz Pomocy Ukrainie⁸⁹: 11,7 tys. zł (radiotelefony),
 - inne środki: 0,1 tys. zł (przewody, przejściówki).

Z wydatków w łącznej kwocie 1 135,7 tys. zł, na zadania inwestycyjne przeznaczono 372,5 tys. zł, na zakupy sprzętu łączności 651,5 tys. zł, a na utrzymanie systemu DMR 111,7 tys. zł.

- c) w 2024 r. (styczeń-wrzesień) – 328,6 tys. zł (w całości DMR), w tym:

- KW PSP: 2,2 tys. zł (w całości środki budżetowe – m.in. programator do programowania radiotelefonów),

⁸⁷ Projekt „Wspólne rozwiązanie zarządzania kryzysowego i współpracy sił bezpieczeństwa w ramach fali uchodźców z Ukrainy do granicy polsko-czeskiej” – współfinansowany ze środków Unii Europejskiej, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Interreg V-A Republika Czeska – Polska 2014-2020.

⁸⁸ Środki finansowe z wpływów z firm ubezpieczeniowych, przekazane na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 20 grudnia 2022 r. w sprawie sposobu i trybu rozdziału środków finansowych przeznaczonych wyłącznie na cele ochrony przeciwpożarowej (Dz. U. z 2022 r., poz. 2732).

⁸⁹ W ustawie z 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r., poz. 583), w ramach utworzonego Funduszu Pomocy, w Banku Gospodarstwa Krajowego zagwarantowano dofinansowanie dla PSP do wysokości 88,9 mln zł.

- jednostki podległe PSP: 326,4 tys. zł, w tym:
 - środki budżetowe: 60,4 tys. zł (m.in. radiotelefony, zasilacz do radiostacji, przegląd i naprawa masztów antenowych, konserwacja sprzętu łączności),
 - Fundusz Wsparcia PSP: 124,0 tys. zł (system łączności na SKKP – zasilacze do radiotelefonów, radioserwery, konsole dyspozytorskie, mikrofony do konsoli),
 - Fundusz Pomocy Ukrainie: 142,0 tys. zł (m.in. radiotelefony, akumulatory, baterie do radiotelefonów, przegląd i konserwacja masztu, naprawa i konfiguracja urządzeń radiowych na samochodach pożarniczych).

Z wydatków w łącznej kwocie 328,6 tys. zł, na zakupy sprzętu łączności przeznaczono 261,3 tys. zł, a na utrzymanie systemu DMR 67,3 tys. zł.

(akta kontroli str. 619-682)

KW PSP nie współpracowała z innymi jednostkami przy prowadzeniu postępowań o udzielenie zamówień publicznych.

W badanym okresie, KW PSP nie otrzymywała nieodpłatnie systemów radiowych ze szczebla centralnego.

(akta kontroli str. 695-705)

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że: „Koszty budżetowe ponoszone w latach 2022-2024 przygotowują PSP do wdrożenia systemów DMR. Urządzenia i systemy, które zostały zakupione we wskazanych latach były nabywane według „Instrukcji w sprawie łączności” z 2019 r., która wskazuje technicznie na rozwój standardu DMR”. W załączniku do ww. Instrukcji pn. „Minimalne wymagania techniczno-funkcjonalne dla radiotelefonów dwusystemowych...” zawarto wymóg nabywania do sieci radiowych PSP radiotelefonów mogących pracować w systemie cyfrowym i analogowym, zgodnym ze specyfikacją ETSI DMR TS 361 (tier II), w trybach simplex/duosimpleks. Komendant wyjaśnił również, że: „Od 2015 roku nie produkowano i nie wspierano urządzeń analogowych, co oznaczało, że dostępne były jedynie urządzenia cyfrowo-analogowe. Dodatkowo wprowadzenie do PSP w marcu 2016 r. kanału BF171 z możliwością emisji cyfrowej w standardzie DMR również wskazywało na konieczność zakupu nowoczesnych urządzeń radiowych pracujących w emisji 7k60FXD i 7k60FXE. Te czynniki kierunkowały decyzje KW PSP, które musiały dostosować się do zmieniających się realiów technologicznych i operacyjnych, aby zapewnić skuteczną komunikację i koordynację działań ratowniczych.”

(akta kontroli str. 705, 711)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Główny system łączności radiowej funkcjonujący w KW PSP, tj. sieć radiowa analogowa, zapewniał funkcjonariuszom skuteczną łączność na obszarze działania, jednakże nie posiadał funkcjonalności właściwych dla łączności cyfrowej, w tym możliwości szyfrowania sygnału. Dla utrzymania sprawności i bezpieczeństwa użytkowania sprzętu radiokomunikacyjnego, w Komendzie i jednostkach podległych PSP wydzielono komórki organizacyjne lub stanowiska pracy, odpowiedzialne za prawidłowe utrzymanie systemów łączności, a także zapewniono całodobowe

pełnienie dyżurów IT. Sprzęt łączności był poddawany stałemu monitoringowi i kontrolom sprawności działania. Środki łączności skutecznie zabezpieczano przed dostępem osób nieuprawnionych, m.in. poprzez fizyczne zabezpieczenie pomieszczeń, w których się znajdowały (zamontowanie zamków, monitoringu), a także umożliwienie korzystania z nich wyłącznie osobom dopuszczonym do pracy w sieciach radiowych KW PSP (z wykorzystaniem czytników kart, kodów PIN). Funkcjonariusze byli odpowiednio przeszkoleni i przygotowani do używania przyjętych w służbie systemów łączności – wszyscy strażacy w ramach szkolenia podstawowego odbywali szkolenie dla abonentów sieci radiowej ochrony przeciwpożarowej i mieli obowiązek doskonalenia zawodowego potwierdzanego w indywidualnych kartach doskonalenia zawodowego.

OBSZAR

2. Komunikacja z innymi służbami – interoperacyjność systemów łączności radiowej

Opis stanu faktycznego

2.1. Zasady współdziałania KW PSP ze służbami podległymi MSWiA wynikały z następujących dokumentów:

- a) Porozumienia z 15 czerwca 2016 r.⁹⁰ w sprawie określenia ram współdziałania jednostek organizacyjnych Policji, Straży Granicznej, PSP i Biura Ochrony Rządu w eksploataowaniu systemów i sieci łączności podczas wydarzeń, dla których opracowuje się plany zabezpieczeń⁹¹, a także na potrzeby wspólnych ćwiczeń i innych przedsięwzięć. Strony porozumienia zobowiązały się, w ww. sytuacjach, do wzajemnego, nieodpłatnego udostępniania sprzętu łączności oraz udzielania zasobów własnych systemów i sieci, przy czym wszelkie uzgodnienia w tym zakresie między stronami miały być dokonywane na bieżąco, w drodze bezpośrednich kontaktów roboczych.
- b) Porozumienia z 30 grudnia 2019 r.⁹² w sprawie współdziałania PSP i Policji. Na poziomie wojewódzkim, do organizowania współdziałania zostali wskazani komendanci wojewódzcy PSP w porozumieniu z kierownikiem właściwej komórki organizacyjnej KG PSP oraz komendanci wojewódzcy (Stołeczny) Policji. W zakresie teleinformatycznym, przyjęto organizację współdziałania w oparciu o Radiową Sieć Współdziałania Służb Ministerstwa Spraw Wewnętrznych podczas działań ratowniczych (kanał B112), KSWL oraz OST 112⁹³, a także o posiadane środki łączności – dopuszczono wzajemne udostępnianie sprzętu oraz kanałów i grup radiowych. Do realizacji ww. Porozumienia wyznaczono również koordynatorów głównych oraz koordynatorów realizacji procedur ze strony PSP i Policji. Do porozumienia dołączono procedury: dysponowania zespołów poszukiwawczych z jednostek włączonych do krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego⁹⁴ do działań poszukiwawczych prowadzonych w terenie; dysponowania sił i środków KSRG⁹⁵ do działań wspierających Policję w trakcie

⁹⁰ Zawarte pomiędzy Komendantem Głównym PSP, Komendantem Głównym Policji, Komendantem Głównym Straży Granicznej i Zastępcą Szefa Biura Ochrony Rządu.

⁹¹ Dokumenty o charakterze planistycznym, sporządzone na potrzeby zabezpieczeń wydarzeń, określające cele i organizację prowadzonych działań, rodzaj i sposób wykonywania szczegółowych zadań, siły i środki przewidziane do użycia lub wykorzystania na potrzeby działań oraz zasady współdziałania i koordynacji w trakcie działań.

⁹² Zawarte pomiędzy Komendantem Głównym PSP i Komendantem Głównym Policji.

⁹³ Ogólnopolska Sieć Teleinformatyczna numeru 112.

⁹⁴ Dalej: „KSRG”.

⁹⁵ Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy.

reagowania na zagrożenia o charakterze terrorystycznym, w tym chemicznym, biologicznym, radiacyjnym i nuklearnym; współpracy PSP i Policji w zakresie użycia statków powietrznych lotnictwa Policji na potrzeby realizacji działań przez PSP; współpracy PSP i Policji w zakresie działań ratowniczych i poszukiwawczych prowadzonych na obszarach wodnych; współpracy PSP i Policji w zakresie zabezpieczenia przejazdu sił i środków własnych lub koordynowanych przez PSP. W ww. procedurach oraz dołączonych do nich algorytmach działań, określono szczegółowy sposób postępowania PSP i Policji w zaistniałych sytuacjach.

- c) „Zasad organizacji i funkcjonowania radiowej sieci współdziałania służb MSWiA⁹⁶” z 17 kwietnia 2019 r.⁹⁷. Sieć współdziałania była przeznaczona do doraźnego zapewnienia łączności współdziałania służb i innych podmiotów biorących udział w działaniach/akcjach prowadzonych w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa, porządku publicznego, w sytuacji klęsk żywiołowych, katastrof, i innych nadzwyczajnych zdarzeń. Kanałem radiowym przeznaczonym do organizacji łączności współdziałania był kanał o oznaczeniu B112.

(akta kontroli str. 105-170)

Ww. wytyczne w zakresie współdziałania służb podległych MSWiA, w odniesieniu do PSP, dotyczyły użytkowania wyłącznie kanałów analogowych do prowadzenia korespondencji radiowej. Na terenie województwa śląskiego, PSP nie posiadała infrastruktury technicznej umożliwiającej wykorzystanie łączności radiowej w standardzie cyfrowym – TETRA.

(akta kontroli str. 706-710)

W latach 2022-2024 (III kwartały), radiowy system łączności użytkowany przez KW PSP, nie był wykorzystywany do prowadzenia wspólnych działań z innymi służbami w sytuacji kryzysowej⁹⁸, a w szczególności wymagających koordynacji między służbami podległymi MSWiA.

W jednostkach PSP, w województwie śląskim, była podejmowana współpraca z innymi służbami – głównie z Policją, w ramach której używano i wykorzystywano radiową sieć współdziałania służb Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na kanale B112. Zasady organizacji i funkcjonowania tej sieci nie wymagały prowadzenia rejestru wykorzystania ww. kanału.

(akta kontroli str. 105-113, 706-710)

2.2. Zgodnie z zarządzeniem Wojewody Śląskiego w sprawie Sieci Radiowych Zarządzania Kryzysowego, KW PSP została włączona do wymienionej sieci radiowej i nastąpiło skonfigurowanie jej urządzeń radiowych do komunikacji z Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego.

(akta kontroli str. 171-185)

⁹⁶ Główni użytkownicy sieci to: PSP, Ochotnicza Straż Pożarna, Policja, Straż Graniczna, Służba Ochrony Państwa.

⁹⁷ Zatwierdzone przez Zastępcę Dyrektora Departamentu Teleinformatyki MSWiA, zwane dalej: „Zasadami funkcjonowania radiowej sieci współdziałania służb MSWiA”.

⁹⁸ W kontrolowanym okresie, nie wystąpiły sytuacje wymagające prowadzenia działań z innymi służbami MSWiA, przy wykorzystaniu zintegrowanych systemów łączności.

Zastępca Komendanta Wojewódzkiego PSP wyjaśnił, że na terenie woj. śląskiego, współpraca służb z Zarządzeniem Kryzysowym organizowana jest na podstawie Wojewódzkiego Planu Zarządzania Kryzysowego oraz że współpraca w ramach prowadzonych działań odbywa się na zasadzie powołania sztabu akcji, do którego zapraszani są przedstawiciele wymaganych służb, a zadania i informacje wypracowane przez sztab są przekazywane przez te osoby są za pomocą swoich środków łączności do odpowiednich oddziałów w ramach swojej organizacji.

(akta kontroli str. 706-710)

W zakresie współdziałania z podmiotami realizującymi zadania obronności państwa, KW PSP zawierała lub była beneficjentem nw. porozumień:

- a) z 5 lutego 2020 r.⁹⁹ w sprawie współpracy PSP i Wojsk Obrony Terytorialnej¹⁰⁰ oraz z 18 czerwca 2020 r.¹⁰¹ w sprawie szczegółowych zasad współdziałania KW PSP i 13. Śląskiej Brygady Obrony Terytorialnej, które obejmowały m.in. zapewnienie łączności, w tym wypracowanie i doskonalenie procedur związanych z wykorzystaniem sprzętu łączności należącego do wymienionych stron, z uwzględnieniem wsparcia dowodzenia i współdziałania;
- b) z 10 października 2022 r.¹⁰² w sprawie integracji systemów łączności radiowej PSP z Wojskową Ochroną Przeciwpożarową¹⁰³ na potrzeby wspólnych działań ratowniczych w celu ochrony życia, zdrowia, mienia i środowiska, w którym strony zobowiązały się zapewnić integrację systemów radiowych na potrzeby prowadzenia wspólnych działań ratowniczych kierowanych przez PSP. Na mocy tego Porozumienia, Komendant Główny PSP zobowiązał się m.in. do udostępnienia WOP, zestawu kryptonimów radiowych dla korespondentów pracujących w systemach, sieciach i kierunkach łączności radiotelefonicznej, na częstotliwościach przydzielonych jednostkom organizacyjnym PSP;
- c) z 23 września 2022 r.¹⁰⁴ w sprawie zasad współdziałania Lotniczego Pogotowia Ratunkowego¹⁰⁵ z jednostkami ochrony przeciwpożarowej KSRG, m.in. poprzez zapewnienie: używania podczas działań ratowniczych sił i środków będących w dyspozycji obu stron, wykorzystywania KSWL podczas prowadzenia działań ratowniczych, ćwiczeń i manewrów, a także bieżącej wymiany informacji pomiędzy Stanowiskiem Kierowania Komendanta Głównego PSP, Centrum Operacyjnym LPR i Krajowym Centrum Monitorowania Ratownictwa Medycznego. W załączniku do Porozumienia określono zasady organizacji łączności podczas współdziałania Jednostek Ochrony Przeciwpożarowej¹⁰⁶ KSRG z załogami statków powietrznych LPR, przyjmując m.in., że:
 - łączność podczas współdziałania ze statkami powietrznymi będzie realizowana wyłącznie przy wykorzystaniu kanału KSWL U02¹⁰⁷,

⁹⁹ Zawarte pomiędzy Komendantem Głównym PSP i Dowódcą Wojsk Obrony Terytorialnej.

¹⁰⁰ Zwanych dalej: „WOT”.

¹⁰¹ Zawarte pomiędzy Śląskim Komendantem Wojewódzkim PSP i Dowódcą 13 Śląskiej Brygady Obrony Terytorialnej.

¹⁰² Zawarte pomiędzy Komendantem Głównym PSP i Szefem Wojskowej Obrony Przeciwpożarowej.

¹⁰³ Zwaną dalej: „WOP”.

¹⁰⁴ Zawarte pomiędzy Komendantem Głównym PSP i Dyrektorem Lotniczego Pogotowia Ratunkowego.

¹⁰⁵ Dalej: LPR.

¹⁰⁶ Dalej: „JOP”.

¹⁰⁷ 149,9 MHz.

- do łączności radiowej pomiędzy członkami Specjalistycznej Grupy Ratowniczej¹⁰⁸ w trakcie przelotu będzie przeznaczony kanał Podpokładowej Sieci Współdziałania ze Statkami Powietrznymi PSWL U06¹⁰⁹,
- na pokładzie statku powietrznego nie dopuszcza się wykorzystywania kanałów ratowniczo-gaśniczych¹¹⁰.

(akta kontroli str. 186-250)

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że KW PSP nie posiada opisanego sposobu prowadzenia łączności na konkretnych, istniejących lub zaplanowanych systemach między służbami podległymi Ministrowi Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz siłami zbrojnymi RP, a także strukturami władzy państwowej, które mogą być ujęte w sporządzonych planach na wypadek wystąpienia poważnego zagrożenia wewnętrznego (stan wyjątkowy) i zewnętrznego (stan wojny, stan wojenny).

(akta kontroli str. 706-710)

W latach 2022-2024 (III kwartał), nie wystąpiły przypadki prowadzenia wspólnych działań z innymi służbami w sytuacji kryzysowej, zagrożenia bezpieczeństwa, przy wykorzystaniu zintegrowanych systemów łączności, które wymagałyby współdziałania zasobów radiowych służb współpracujących pomiędzy sobą.

Zastępca Komendanta wyjaśnił, że: „komunikacja radiowa między służbami jest rzadko wykorzystywana ze względu na brak jednolitego standardu systemu łączności użytkowanego przez służby. W celu ułatwienia przepływu informacji w ramach współdziałania i prowadzonych działań powoływane są sztaby akcji, w których zasiadają przedstawiciele służb współpracujących.”

(akta kontroli str. 706-710)

W okresie objętym kontrolą KW PSP wykorzystywała radiową sieć KSWL na kanale U02 w trakcie koordynacji działań z LPR polegających na przygotowaniu i zabezpieczeniu lądowiska dla śmigłowca. Odnotowano wówczas 254 przypadki użycia ww. kanału, w tym 31 w 2022 r., 76 w 2023 r. i 147 w 2024 r. (III kwartał).

Ponadto Komenda, jako użytkownik współdzielonych dla służby systemów radiowych Wojewody Śląskiego i Lasów Państwowych, otrzymywała drogą radiową komunikaty, np. o stanach zagrożenia pożarowego lasów czy zagrożenia meteo.

Na podstawie ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej¹¹¹ oraz rozporządzenia w sprawie KSRG, jednostki podległe KW PSP, współpracowały z Zakładowymi Strażami Pożarnymi, Zakładowymi Służbami Ratowniczymi i innymi służbami ratowniczymi.

(akta kontroli str. 706-710)

2.3. W latach 2022-2024 (III kwartał), sprawdzano w praktyce możliwość współpracy KW PSP i jednostek podległych, w tym z innymi służbami i podmiotami, przy wykorzystaniu komunikacji za pomocą łączności radiowej, poprzez prowadzenie wspólnych ćwiczeń, tj.:

- w dniu 27 maja 2022 r., wojewódzkich ćwiczeń taktyczno-bojowych, zgrywających pod kryptonimem „Powódź 2022”, zorganizowanych przez Komendanta Wojewódzkiego PSP na mocy rozkazu nr 9/2022 z 3 lutego 2022 r., w których

¹⁰⁸ Dalej: „SGR”.

¹⁰⁹ 149,95 MHz.

¹¹⁰ Zwane dalej: „KRG”.

¹¹¹ Dz.U. z 2024 r., poz. 275 ze zm..

uczestniczyły cztery pododdziały¹¹² Centralnego Odvodu Operacyjnego¹¹³. Przedmiotem ćwiczeń była taktyka pompowania wielkoobszarowych rozlewisk wodnych oraz prowadzenie poszukiwań i ewakuacji osób zaginionych podczas powodzi. Ćwiczenia przeprowadzono na terenie Zbiornika Kuźnica Warężyńska w Dąbrowie Górniczej (Pogoria IV). Z ćwiczeń nie sformułowano wniosków dotyczących łączności;

- w dniach 31 sierpnia – 1 września 2022 r., krajowych ćwiczeń ratowniczych pod kryptonimem „Kuźnia Raciborska 2022”, zorganizowanych na mocy rozkazu nr 28 Komendanta Głównego PSP z 29 lipca 2022 r., przez Komendanta Wojewódzkiego PSP dla sił i środków KSRG, w tym COO z województw: śląskiego, małopolskiego, podkarpackiego i świętokrzyskiego oraz Centralnej Szkoły PSP w Częstochowie, a także przedstawicieli: Wydziału Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach, Komendy Wojewódzkiej Policji w Katowicach, Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach. Celem ćwiczeń było ustalenie stopnia przygotowania do działań związanych z gaszeniem wielkopowierzchniowych pożarów kompleksów leśnych oraz dostarczaniem wody na duże odległości, a także poziomu zdolności kadry dowódczej województwa śląskiego do prawidłowego kierowania działaniami ratowniczymi na wszystkich poziomach. Ćwiczenia przeprowadzono na terenie Nadleśnictwa Rudy Raciborskie oraz powiatu raciborskiego. Z ćwiczeń sformułowano 10 wniosków, z czego jeden dotyczył organizacji łączności radiowej w kompleksach leśnych, tj. konieczności wyniesienia anteny ponad korony drzew oraz zabudowy retransmitera, posiadania przez zastępy uczestniczące w działaniach odpowiednio zaprogramowanych kanałów radiowych, a także skonfigurowania pododdziałów z samochodem SLRr¹¹⁴ wyposażonym w maszt antenowy i radioprzebiegnik umożliwiający szybkie zbudowanie na miejscu działań sieci radiowej przemiennikowej.

W celu realizacji ww. wniosku:

- w województwie śląskim, na obszarach leśnych, zapewniono: wynoszenie anteny ponad korony drzew, poprzez dostosowanie łączności radiowej do działań samochodu SDŁ, wyposażonego w pneumatyczne, wysuwane maszty z antenami; wykorzystanie pojazdów specjalnych z drabiną lub podnośnikiem pełniącym funkcję masztu z możliwością zamontowania anteny na koszu ratowniczym; montowanie urządzeń radiowych na dostrzegalniach pożarowych wybudowanych w kompleksach leśnych. Ponadto, w marcu 2023 r., Komendant Główny PSP zatwierdził „Zasady organizacji sztabu¹¹⁵ na potrzeby prowadzenia działań ratowniczych”, według których zespół łączności został zobligowany do zapewnienia łączności radiowej, programowania urządzeń łączności radiowej, a także do konfiguracji urządzeń łączności przewodowej i bezprzewodowej;
- w ramach skonfigurowania pododdziałów PSP z samochodem SLRr, planowany jest zakup pięciu takich pojazdów, w ramach projektu INTERREG finansowanego

¹¹² Kompania Specjalna Ewakuacyjna „Katowice 1”, Kompania Specjalna Powodziowa „Katowice 2”, Specjalistyczna Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza „Jastrzębie Zdrój” i Specjalistyczna Grupa Poszukiwawczo-Ratownicza „Radzionków”.

¹¹³ Dalej: „COO”.

¹¹⁴ Lekki samochód ratowniczo-rozpoznawczy.

¹¹⁵ Powoływany przez KDR, zespół składający się ze strażaków oraz specjalistów i ekspertów z różnych dziedzin, którego zadaniem jest wspomaganie KDR w organizowaniu działań ratowniczych.

ze środków UE, prowadzonego wspólnie z Republiką Czeską, pn. „Wspólna reakcja na zmiany klimatyczne”.

(akta kontroli str. 251-290, 706-710)

Zastępca Komendanta wyjaśnił również, że współpraca między PSP i innymi służbami jest realizowana w ramach powoływanych sztabów akcji.

(akta kontroli str. 706-710)

W okresie 2022-2024 (III kwartał), w trzech na 31 jednostek podległych KW PSP, podjęto współpracę na kanale B112 ze służbami podległymi MSWiA, tj. w:

- KM PSP Chorzów - 24 września 2024 r. w czasie powiatowego ćwiczenia pn. "Pożar hali produkcyjno-magazynowej (...);
- KM PSP Katowice w dwóch zdarzeniach związanych z wybuchem gazu w budynkach wielorodzinnych - 27 stycznia 2023 r. i 8 stycznia 2024 r., a także 13 czerwca 2024 r. w czasie powiatowego ćwiczenia pn. "Areszt 2024";
- KM PSP Świętochłowice - 30 czerwca 2023 r., łączność na tym kanale skutecznie sprawdzono przed rozpoczęciem ćwiczeń ratowniczych.

(akta kontroli str.683-694)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Komenda posiadała wewnętrzne regulacje i wytyczne, w których określone zostały zasady funkcjonowania i organizacji łączności radiowej KW PSP w ramach prowadzonych działań. Zawarła również porozumienia ustalające zasady jej współdziałania ze służbami podległymi MSWiA, które jednakże dotyczyły użytkowania wyłącznie kanałów analogowych do prowadzenia korespondencji radiowej, gdyż na terenie województwa śląskiego PSP nie posiada infrastruktury technicznej umożliwiającej wykorzystanie łączności radiowej w standardzie cyfrowym – TETRA. Komenda zawierała lub była beneficjentem porozumień w zakresie współdziałania z podmiotami realizującymi zadania obronności państwa. Nie wystąpiły przypadki prowadzenia wspólnych działań z innymi służbami w sytuacji kryzysowej, zagrożenia bezpieczeństwa, przy wykorzystaniu zintegrowanych systemów łączności, które wymagałyby współdzielenia zasobów radiowych służb współpracujących pomiędzy sobą.

W okresie 2022-2024 (III kwartał), sprawdzano w praktyce możliwość współpracy KW PSP i jednostek podległych, w tym z innymi służbami i podmiotami, przy wykorzystaniu komunikacji za pomocą łączności radiowej, poprzez prowadzenie wspólnych ćwiczeń organizowanych przez Komendanta Wojewódzkiego PSP, pod kryptonimem „Powódź 2022” i „Kuźnia Raciborska 2022”. Zapewniono realizację wniosku z ćwiczeń dotyczącego poprawy organizacji łączności radiowej w kompleksach leśnych.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości, Najwyższa Izba Kontroli, nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do Dyrektora Delegatury w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Katowice, dnia 19 grudnia 2024 r.

Kontroler

Izabela Pilarek

Gł. specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Katowicach

.....